

Однієї прозорої літньої ночі засперечалися зірки, яка з них найніжніша, найяскравіша, найпрекрасніша. Що тут скажеш? Як вибрати одну зі стількох молодих красунь, на кого надіти корону Краси?

Покликали зірки Місяця за суддю, але той відмовився. На серпневому небі всі зірки були для нього однаково гарні, в кожному він був закоханий і за кожного готовий був злетіти на сьоме небо чи стрибнути в саме пекло. Небесні красуні не розуміли, що бути закоханим у весь Зоряний гурт не менша мука, ніж воювати з усім світом. Місяць збентежено ковзнув до західного окрайку неба, пояснивши відмову тим, що йому неодмінно треба бути на весіллі в лучного світлячка.

У зірок від розчарування навіть подих перехопило. Нарешті мудра Зоряниця згадала:

— Давайте покличемо Стрільця, нехай він розсудить!

У своїй першості Зоряниця не сумнівалася. Першу красуню все небо знає, але треба, щоб хтось сказав про це і всім оцим дурненьким зіркам. Різко і невдоволено підняла Зоряниця голову: Місяць і цього разу її обдував...

Опустила Зоряниця голову, небесний вітер сплутав їй волосся. З нетерпінням чекала вона вироку Стрільця. Але й Стрілець переказав, що не прийде. У небесному чагарнику з'явився золоторогий олень — не може ж він пропустити такої нагоди.

Велику Ведмедицю і кликати не варто. Все одно не прийде, а якщо й прийде — то ще невідомо, чи не захрумтить у її щелепах якась необережна зірочка. Що ж робити? Висували зірки на суддів то одну, то іншу зі своїх сестричок. Але то кандидатка сама не погоджувалася, то інші доходили висновку, що є достойніші...

Врешті-решт хтось пригадав, що в сузір'ї Кампедур живе мудра Тау Ка, яка пам'ятає навіть народження неба. Проте, як послати вісточку в сузір'я Кампедур до мудрої Тау Ка, що живе в найглибшій небесній печері й знає більше за всіх зірок на світі, разом узятих?

Думали зірки, гадали — в небі від їхніх роздумів раз у раз блискавиці спалахували — але так і не вирішили, кого послати вісницею до Тау Ка... Шепотілися зірки, шепотілися і тим часом опускалися дедалі нижче до землі, ставали дедалі яскравішими й мінилися, мов пелюстки срібної квітки.

— Глянь-но, світляки! — вигукнула лучна анемона.

— Глянь-но, душі праведників! — перехрестився старий рибалка.

— Глянь-но, дукати! — сплеснув у долоні скнара.

А зірки опустилися зовсім низько до землі, аби краще її роздивитися. Нараз одна із зірок згадала, що вони вже давненько не купалися в озері.

Яка спокійна гладінь озера! Які ніжні й прекрасні віти верб, стеблинки трав, політ світлячків! Ніччю, сповненою духмяних запахів лучних трав, зірки, мов срібні метелики, опускалися на озеро. Зірка, яка першою потрапила на його берег, почула дивний тоненький звук і здивувалася. У своєму небесному саду вона багато чого бачила й чула, а проте голос сопілки їй був незнайомий. Звідкіля він? Куди лине?

Стримуючи подих, тихесенько підкралася Зірка до того місця, звідки долинали звуки, й бачить — Пастушок, грає на сопілці й піснею своєю заколисує вітер і очерет, принаджує рибу.

Задивилася Зірка на юнака, не дихає, не зворухнеться. Якби він закинув вудку, то миттю упіймав би її на гачок. Але юнак не повертається, не дивиться на Зірку. Знає: хто прийме в серце Зірку

небесну, душу свою згубить! Однак не слухаються його власні очі! Срібляста й ніжна Зірка, гарніша від найпрекраснішої дівчини в селі, наближалася до нього світлою хмаркою; уже на обличчі своєму він відчуває її подих, пізно рятуватися втечею. (

— Пограй ще трохи! — попросила Зірка, а озеро заблищало сріблом. Хіба міг він їй відмовити? Зникнути з її очей? Заграв юнак так тихенько, що ліс затамував подих, а всі зірки висипали на небо. Зірочка завмерла, наче зачарована, стояла й слухала, не дихаючи й заплющивши очі. Тільки коли край неба на сході порожевішав, вона розплющила очі й прошепотіла:

— Мені вже час!

Чи почув юнак її шепіт? Хто знає. З тієї ночі, варто лише було засвітитися небесному саду, як Зірка спускалася до озера й слухала голос сопілки з безмовною ніжністю й пристрасстю. А якщо юнак стомлювався грати, вона клала його голову собі на коліна, накривала водоспадом своїх кіс і чекала хвилини, коли на плесі озера, мов рожеве лататтячко, з'являться перші промінці сонця. Тоді вона обережно спускала голову юнака зі своїх колін, ніжно цілувала його і приєднувалася до своїх сестричок. Чи приходила мудра Тау Ка, що діялося у пістрявому небесному саду, вона не знала і ні в кого не питала. З нетерпінням чекала вона лише ночі, аби знову спуститися до озера. Стурбувалася могутня Мати зірок.

— Доню, ти десь довго пропадаєш...— дорікнула вона Зірці.— Візьмися за розум і роби те, що роблять усі твої сестри. Світ людей і світ зірок поєднати не можна.

Зірочка тихесенько зітхнула. Дитячі забавки сестер її не цікавили, суперництво Зоряниці й Місяця — також. Навіть про небесну лань вона перестала турбуватися, а дрібні сварки й суперечки зірок дратували та стомлювали її. "Знали б вони про очі юнака! Знали б вони про озеро й

тишу, що сріблястим лебедем опускається на нього, як тільки від сутінків почорніють віти верб! Знали б вони про сопілку!" — подумала Зірка, і по всьому її тілі розлилося тепло, а в грудях щось почало стукати.

Потай від сестер Зірка опускалася на озеро; й кожного разу зоставалася там усе довше, з кожним днем світлішала й ніжнішала. Хіба могло це залишитися непоміченим? Сестри по черзі стежили за нею, але їй вдавалося вчасно заховатися і втекти.

— Ти, доню, стала на небезпечний шлях! — Могутня Мати зірок схмурила брови. Але її улюблениця дивилася на неї лагідно, зоріючи щастям і радістю. Сяання доньки збентежило стареньку. Давним-давно, коли вона сама ще була молодою, одна зірка спалахнула особливо яскраво і дуже швидко згоріла від власного сяання. Ніхто так і не зрозумів, чому це сталося. Може, це саме відбувається і з її донькою? — Ти не повинна нікуди ходити з небесного саду! — сказала могутня Мати зірок, але Зірка не могла послухатися її поради.

— Я мушу! — Зірка сумно похилила голову.

Мати спершу розсердилася, а потім злякалася.

— Що з тобою, доню моя? Чи ти не хвора? — Могутня Мати зірок торкнулася її чола, щік: вони пашіли. Це ще більше налякало Матір зірок. Адже щоки в зірок завжди холодні, хоча і виблискують. Чому ж щоки її улюбленої доньки обпікають долоні? Й звідкіля взялося це биття? Матір зірок приклала вухо до грудей своєї найменшої доньки й почула пришвидшений стукіт, який ніколи не лунав на небесних луках. Відтоді, як зірки пам'ятають себе, ні в кого в грудях ніколи нічого не стукало і не билось. Зволікати не можна було. Покликали на раду найстаріших мудреців, але й вони не знали, що б це могло означати. Вирішили запросити Лікаря: якщо він не знає, то вже ніхто не знає!

Від зірки до зірки летів заклик до Небесного лікаря. Три рази заклик обійшов небо. Лікар прибув лише тоді, коли по нього прислали небесну колісницю, але міг би й не приїздити. Навіть він не розпізнав, що ж це стукає у грудях Зірки. Йому залишалося тільки гадати.

— У людей в грудях стукає серце! — мовив Лікар.— Тому вони й помирають. Зірки вічні, й мені важко сказати, що це таке. Зірок з людським серцем на світі ще не бувало...

Небесний лікар приписав Зірці спокій, тишу й поїхав.

Могутня Мати зірок схилилася над ліжком своєї найніжнішої доньки. А потім спохопилася і замкнула небесний сад.

"Що сталося із Зіркою?" — запитував сам себе Пастух і грав так зворушливо, що з листя верб капала роса, а місячне світло, мов сльоза, ковзало по щоках неба. Проте його Зірка не приходила. Іноді, коли він дивився в небо, йому здавалося, що він бачить її. Але він не був у цьому впевнений. Звіддалік усі зірки однаково сяють ніжним мерехтливим світлом.

Над озером, наче листя під поривами вітру, летів час. Відлітали на південь дикі гуси, поверталися і знову відлітали. Пастух не зводив очей з неба. Сопілка в його руках стала гладенькою і жовтою, мов бурштин...

— Хто це? — запитав Пастух одного разу в яскраву місячну ніч, побачивши у воді своє відображення. Срібляста голова, обтягнуті шкірою вилиці.

Місяць торкнувся його щоки своєю прохолодною рукою.

— Ти все блукаєш небом,— звернувся до нього Пастух.— Чи не бачив ти там мою Зірку?

— Я бачив усі зірки! — звів Місяць брови.— Звідкіля мені знати, котра з них твоя?

— Моя — найніжніша, найтендітніша.

— Це та, в якої в грудях щось стукає? Котра щодень поривається кудись утекти, не розуміючи: якщо вона не вгмониться, то згорить од власного сяяння?

— Так, це вона, моя Зірка! — вигукнув Пастух і затремтів: хіба зірки не вічні?

Попросив Пастух Місяця віднести його до хворої Зірки. Проте Місяць лише розреготався: такого ще не було й ніколи не буде, нехай забуде про Зірку, хай думає про щось інше...

Місяць дав мудру пораду, але Пастух не міг не думати про Зірку. І ліс, і озеро, і сопілка нагадували йому про неї, були повні її сяяння. Зірка почала ввижатися Пастухові. Він бачив її в краплині роси, в польоті світлячка, в оці ящірки. З часом сон покинув його. Дедалі довше й зворушливіше грав, він на сопілці, зачаровуючи своєю грою і ліс, і озеро, і Місяця на небі. Затамувавши подих, слухали його зірки. Нараз його Зірка яскраво спалахнула і відірвалася від неба. Навіщо їй небо? Навіщо їй вічність?

Описавши сяючу дугу, Зірка впала до ніг Пастуха. "Невже це моя Зірка?" — запитав би будь-який інший пастух, побачивши перед собою зірку з гаснучими очима.

Але ні Пастух, ні Зірка ні про що одне одного не питали. Зірка простягнула Пастухові руки й підняла його у височінь. Трави витріщили очі, аби бачити їх щонайдовше. А вони піднімалися вище й вище, хто знає, на яке небо — на сьоме чи на дев'яте,— хто знає, в якому небесному саду вони зупинилися. Місяць і хмари про те мовчать...

Але в ясні літні вечори, коли в озері білим лататтям розквітають зірки,
з неба до самого світанку чується голос сопілки...